T088 TKL 6 (23) Văn Thù Sư Lợi Bồ Tát Vấn Bồ Đề Kinh Luận Q.hạ (Kinh Già Da Sơn Đảnh)

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Haï 393

LUAÄN KINH
VAÊN THUØ SÖ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ
QUYEÅN HAÏ

Luaän: Ñaõ noùi veà phaàn uy löïc coâng ñöùc cuûa Boà taùt, tieáp theo noùi veà phaàn haïnh sai bieät cuûa Boà taùt. Kinh: “Luùc baáy giôø trong ñaïi chuùng coù Thieân töû teân goïi Ñònh Quang Minh Chuû, ñaït ñöôïc taâm baát thoái chuyeån ñoái vôùi ñaïo Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Luùc aáy Thieân töû Ñònh Quang Minh Chuû, thöa hoûi Phaùp Vöông töû Vaên-thuø-sö-lôïi raèng: Nhö theá naøo laø ñaïo toùm taét cuoái cuøng cuûa caùc ñaïi Boà taùt? Caùc ñaïi Boà taùt duøng ñaïo toùm taét naøy, nhanh choùng ñaït ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc chaêng? Vaên-thuø- sö-lôïi ñaùp raèng: Naøy Thieân töû! Ñaïo toùm taét cuûa caùc Ñaïi Boà taùt coù hai loaïi, caùc Ñaïi Boà taùt duøng hai ñaïo naøy, nhanh choùng ñaït ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc . Nhöõng gì laø hai? Ñoù laø: 1. Ñaïo phöông tieän. 2. Ñaïo trí tueä. Phöông tieän laø trí bieát thaâu nhieáp moïi phaùp thieän trí tueä laø trí bieát nhö thaät veà caùc phaùp. Laïi nöõa, phöông tieän laø trí quaùn saùt veà caùc chuùng sinh, trí tueä laø trí lìa xa caùc phaùp. Laïi nöõa, phöông tieän laø trí bieát caùc phaùp töông öng, trí tueä laø trí bieát caùc phaùp khoâng töông öng. Laïi nöõa, phöông tieän laø trí quaùn saùt veà nhaân cuûa ñaïo, trí tueä laø trí dieät nhaân cuûa ñaïo”. Luaän: Ñöùc Theá toân laø Ñaáng Phaùp vöông ñích thaân ôû trong Ñaïi chuùng, taïi sao laïi hoûi Vaên-thuø-sö-lôïi? Bôûi vì caàn phaûi neâu roõ coâng ñöùc cuûa caùc Ñaïi Boà taùt. Ñaây laø vì nghóa gì? Bôûi vì caùc chuùng sinh ñoái vôùi Boà taùt maø khôûi taâm khinh maïn, thì khieán cho hoï phaùt sinh taâm nieäm toân troïng cung kính. Haïnh sai bieät cuûa caùc Ñaïi Boà taùt coù hai loaïi ñaïo. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø:

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Haï 394

1. Ñaïo cuûa nhaân thanh tònh. 2. Ñaïo cuûa coâng ñöùc thanh tònh. Ñaïo cuûa nhaân thanh tònh, laø neâu roõ nhaân thanh tònh thuø thaéng. Nhaân thanh tònh thuø thaéng aáy, duøng boán loaïi phaùt taâm ñeå noùi. Nhöõng gì laø boán loaïi? Ñoù laø: 1. Noùi veà trôï ñaïo thanh tònh. 2. Noùi veà coâng ñöùc trí ñaïo. 3. Noùi veà thaät teá chöùng ñaïo. 4. Noùi veà nhö thaät tu haønh ñaïo. Ñaïo cuûa coâng ñöùc thanh tònh thì coù taùm loaïi. Nhöõng gì laø taùm loaïi? Ñoù laø: 1. Nhieáp thuû trí giaùo hoùa taát caû chuùng sinh, nhö kinh noùi: “Laïi nöõa, phöông tieän laø trí bieát thaâu nhieáp moïi phaùp thieän”. 2. Coù naêng löïc nhaãn chòu caùc haønh baát thieän cuûa taát caû chuùng sinh, nhö kinh noùi: “Trí tueä laø trí bieát nhö thaät veà caùc phaùp”. 3. Quy taäp caùc phaùp thanh tònh, nhö kinh noùi: “Laïi nöõa, phöông tieän laø trí quaùn saùt veà taát caû chuùng sinh”. 4. Quaùn saùt taát caû phaùp phaàn Boà-ñeà, nhö kinh noùi: “Trí tueä laø trí lìa xa caùc phaùp”. 5. Bieát caùc phaùp laø töôùng hoøa hôïp, nhö kinh noùi: “Laïi nöõa, phöông tieän laø trí bieát caùc phaùp töông öng”. 6. Bieát töôùng cuûa caùc phaùp khoâng gioáng nhau, nhö kinh noùi: “Trí tueä laø trí bieát caùc phaùp khoâng töông öng”. Vaû laïi, trí tueä laø trí bieát caùc phaùp khoâng töông öng, laø bôûi vì caùc loaïi taâm nguyeän. 7. Bieát ñuùng nhö thaät veà chuùng sinh coù theå hoùa ñoä, nhö kinh noùi: “Laïi nöõa, phöông tieän laø trí quaùn saùt veà nhaân cuûa ñaïo”. 8. Quy taäp caùc loaïi trôï ñaïo, nhö kinh noùi: “Trí tueä laø trí dieät nhaân cuûa ñaïo”. Ñaõ noùi veà phaàn ñaïo cuûa coâng ñöùc thanh tònh. Tieáp theo noùi veà ñaïo cuûa nhaân thanh tònh. Kinh: “Laïi nöõa, phöông tieän laø trí bieát caùc phaùp sai bieät, trí tueä laø trí bieát caùc phaùp khoâng heà sai bieät. Laïi nöõa, phöông tieän laø trí trang nghieâm coõi Phaät, trí tueä laø trí trang nghieâm coõi Phaät bình ñaúng khoâng heà sai bieät. Laïi nöõa, phöông tieän laø trí phuø hôïp vôùi caùc caên haønh cuûa chuùng sinh, trí tueä laø trí khoâng thaáy chuùng sinh. Laïi nöõa, phöông tieän laø trí coù theå ñeán ñöôïc ñaïo traøng, trí tueä laø trí coù naêng löïc chöùng ñöôïc phaùp Boà-ñeà cuûa heát thaûy chö Phaät”. Luaän: Ñaïo cuûa nhaân thanh tònh cuõng coù taùm loaïi. Nhöõng gì laø taùm

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Haï 395

loaïi? Ñoù laø: 1. Quaùn saùt caùc phaùp thieän vaø baát thieän, nhö kinh noùi: “Laïi nöõa, phöông tieän laø trí bieát caùc phaùp sai bieät”. 2. Xa lìa caùc nhaân duyeân caên baûn cuûa taát caû caùc phaùp, nhö kinh noùi: “Trí tueä laø trí bieát caùc phaùp khoâng heà sai bieät”. 3. Xa lìa taát caû chöôùng ngaïi, nhö kinh noùi: “Laïi nöõa, phöông tieän laø trí trang nghieâm coõi Phaät”. 4. Ñoaïn tröø taát caû caùc töôùng hoøa hôïp, nhö kinh noùi: “Trí tueä laø trí trang nghieâm coõi Phaät bình ñaúng khoâng heà sai bieät”. 5. Bieát ñuùng nhö thaät, nhö kinh noùi: “Laïi nöõa, phöông tieän laø trí phuø hôïp vôùi caùc caên haønh cuûa chuùng sinh”. 6. Hoøa vaøo moät phaùp moân, nhö kinh noùi: “Trí tueä laø trí khoâng thaáy chuùng sinh”. 7. Bieát ñuùng nhö thaät taát caû phaøm phu ñeàu phaân bieät hö voïng, nhö kinh noùi: “Laïi

nöõa, phöông tieän laø trí coù theå ñeán ñöôïc ñaïo traøng”. 8. Chöùng ñöôïc caûnh giôùi tòch tònh, nhö kinh noùi: “Trí tueä laø trí coù naêng löïc chöùng ñöôïc phaùp Boà ñeà cuûa heát thaûy chö Phaät.” Kinh: “Laïi nöõa, naøy Thieân töû! Caùc Ñaïi Boà taùt laïi coù hai loaïi ñaïo toùm taét, caùc ñaïi Boà taùt duøng hai ñaïo naøy, nhanh choùng ñaït ñöôïc ñaïo Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Trôï ñaïo. 2. Ñoaïn ñaïo. Trôï ñaïo laø naêm haïnh Ba-la-maät, ñoaïn ñaïo laø Baùt nhaõ Ba-la-maät. Laïi coù hai loaïi ñaïo toùm taét. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Coù trôû ngaïi ñeán ñaïo. 2. Khoâng trôû ngaïi ñeán ñaïo. Coù trôû ngaïi ñeán ñaïo laø naêm haïnh Ba-la-maät, khoâng trôû ngaïi ñeán ñaïo laø Baùt nhaõ Ba-la-maät. Laïi coù hai loaïi ñaïo toùm taét. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Ñaïo höõu laäu. 2. Ñaïo voâ laäu. Ñaïo höõu laäu laø naêm haïnh Ba-la-maät, ñaïo voâ laäu laø Baùt nhaõ Ba-la- maät. Laïi coù hai loaïi ñaïo toùm taét. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Ñaïo höõu löôïng. 2. Ñaïo voâ löôïng. Ñaïo höõu löôïng laø giöõ laáy töôùng phaân bieät, ñaïo voâ löôïng thì khoâng giöõ laáy töôùng phaân bieät. Laïi coù hai loaïi ñaïo toùm taét. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Trí ñaïo.

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Haï 396

2. Ñoaïn ñaïo. Trí ñaïo laø töø Ñòa thöù nhaát cho ñeán ñòa thöù baûy, ñoaïn ñaïo laø töø Ñòa thöù taùm cho ñeán Ñòa thöù möôøi”. Luaän: Laïi coù hai loaïi ñaïo toùm taét. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Ñaïo thuoäc coâng ñöùc. 2. Ñaïo thuoäc trí. - Ñaïo thuoäc coâng ñöùc laø quy taäp caùc loaïi thieän caên, nhö kinh noùi: “Trôï ñaïo laø naêm haïnh Ba-la-maät”. - Ñaïo thuoäc trí laø thoâng hieåu taát caû caùc phaùp, nhö kinh noùi: “Ñoaïn ñaïo laø Baùt nhaõ Ba-la-maät.” Laïi nhö kinh noùi: “Laïi coù hai loaïi ñaïo toùm taét. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Coù trôû ngaïi ñeán ñaïo. 2. Khoâng trôû ngaïi ñeán ñaïo. Coù trôû ngaïi ñeán ñaïo laø naêm haïnh Ba-la-maät”. Bôûi vì haønh cuûa ba coõi, ñaây laø töø ñòa thöù nhaát trôû veà tröôùc. “Khoâng trôû ngaïi ñeán ñaïo laø Baùt nhaõ Ba-la-maät”. Bôûi vì vöôït qua ba coõi tieán vaøo ñòa thöù nhaát chöùng ñöôïc trí tueä thuø thaéng. Laïi nhö kinh noùi: “Laïi coù hai loaïi ñaïo toùm taét. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Ñaïo höõu laäu. 2. Ñaïo voâ laäu. Ñaïo höõu laäu laø naêm haïnh Ba-la-maät”. Bôûi vì thaønh töïu quaû cuûa theá gian, ñaây laø töø ñòa thöù nhaát trôû veà tröôùc. “Ñaïo voâ laäu laø Baùt nhaõ Bala-maät”. Bôûi vì thaønh töïu quaû cuûa xuaát theá gian, ñaây laø ñaõ ñaït ñöôïc trí tueä xuaát theá gian. Laïi nhö kinh noùi: “Laïi coù hai loaïi ñaïo toùm taét. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Ñaïo höõu löôïng. 2. Ñaïo voâ löôïng. Ñaïo höõu löôïng laø giöõ laáy töôùng phaân bieät”. Bôûi vì giöõ laáy taát caû caùc caûnh giôùi cuûa Thöùc. “Ñaïo voâ löôïng laø khoâng giöõ laáy töôùng phaân bieät”. Bôûi vì vöôït qua caûnh cuûa Thöùc, khoâng giöõ laáy taát caû nhöõng gì troâng thaáy. Laïi nhö kinh noùi: “Laïi coù hai loaïi ñaïo toùm taét. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Trí ñaïo. 2. Ñoaïn ñaïo.

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Haï 397

Trí ñaïo laø töø Ñòa thöù nhaát cho ñeán Ñòa thöù baûy". Bôûi vì bieát ñuùng nhö thaät veà caûnh giôùi höõu vi. "Ñoaïn ñaïo laø töø ñòa thöù taùm cho ñeán Ñòa thöù möôøi". Bôûi vì bieát ñuùng nhö thaät veà phaùp giôùi voâ vi. Kinh: "Luùc baáy giôø trong chuùng hoäi coù Ñaïi Boà taùt teân laø Duõng Tu Haønh Trí, hoûi Phaùp vöông töû vaên-thuø-sö-lôïi raèng: Theá naøo laø nghóa cuûa Ñaïi Boà taùt? Theá naøo laø trí cuûa Ñaïi Boà taùt? Vaên-thuø-sö-lôïi ñaùp raèng: Naøy ngöôøi Thieän nam! Nghóa laø khoâng töông öng, trí goïi laø töông öng. Boà taùt Duõng Tu Haønh Trí noùi: Thöa vaên-thuø-sö-lôïi! Theá naøo laø nghóa goïi laø khoâng töông öng? Theá naøo laø trí goïi laø töông öng? Vaên-thuø-sö-lôïi: Naøy ngöôøi thieän nam! Nghóa goïi laø voâ vi, nghóa ñoù khoâng coù moät phaùp naøo cuøng töông öng, khoâng coù moät phaùp naøo khoâng cuøng töông öng. Taïi vì sao? Bôûi vì khoâng thay ñoåi-khoâng coù töôùng. Nghóa thì khoâng coù moät phaùp naøo cuøng töông öng, khoâng coù moät phaùp naøo khoâng cuøng töông öng, bôûi vì nghóa voán khoâng thaønh töïu. Vì vaäy khoâng coù moät phaùp naøo cuøng töông öng, khoâng coù moät phaùp naøo khoâng cuøng töông öng. Nghóa thì khoâng thay ñoåi-khoâng taêng theâm, khoâng coù moät phaùp naøo cuøng töông öng, khoâng coù moät phaùp naøo khoâng cuøng töông öng". Luaän: Kinh noùi: "Naøy ngöôøi thieän nam! Nghóa goïi laø khoâng töông öng, trí goïi laø töông öng". Ñaây laø neâu roõ thaät teá coù boán loaïi. Laïi nhö kinh noùi: "Naøy ngöôøi thieän nam! Nghóa goïi laø voâ vi, nghóa ñoù khoâng coù moät phaùp naøo cuøng töông öng, khoâng coù moät phaùp naøo khoâng cuøng töông öng. Taïi vì sao? Bôûi vì khoâng thay ñoåi-khoâng coù töôùng". Bôûi vì xa lìa caùc loãi laàm veà voâ thöôøng. Vì vaäy kinh noùi: "Nghóa thì khoâng coù moät phaùp naøo cuøng töông öng, khoâng coù moät phaùp naøo khoâng cuøng töông öng". Bôûi vì truù trong taùnh cuûa töï theå, nhö kinh noùi: "Bôûi vì nghóa voán khoâng thaønh töïu". Vì vaäy kinh noùi: "Khoâng coù moät phaùp naøo cuøng töông öng khoâng coù moät phaùp naøo khoâng cuøng töông öng". Bôûi vì chaân nhö phaùp giôùi thöôøng an truù trong theå chaân thaät. Vì vaäy kinh noùi: "Nghóa thì khoâng thay ñoåi-khoâng taêng theâm, khoâng coù moät phaùp naøo cuøng töông öng, khoâng coù moät phaùp naøo khoâng cuøng töông öng". Vaû laïi, khoâng coù moät phaùp naøo-khoâng thay ñoåi-khoâng taêng theâm, laø bôûi vì phaùp giôùi voán khoâng taêng theâm-khoâng giaûm bôùt. Kinh: "Naøy thieän nam! Trí thì goïi laø ñaïo, ñaïo laø taâm cuøng töông öng chöù khoâng phaûi laø khoâng töông öng. Naøy ngöôøi thieän nam! Bôûi vì nghóa naøy, cho neân trí goïi laø töông öng chöù khoâng phaûi laø khoâng töông öng. Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Trí goïi laø ñoaïn töông öng. Vì vaäy cho neân, naøy ngöôøi thieän nam! Trí goïi laø phaùp töông öng chöù khoâng phaûi laø phaùp khoâng töông öng. Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Trí goïi laø

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Haï 398

kheùo leùo quaùn saùt naêm aám-möôøi hai nhaäp-möôøi taùm giôùi-möôøi hai nhaân duyeân-thò xöù phi xöù. Naøy ngöôøi thieän nam! Bôûi vì nghóa naøy, cho neân trí goïi laø töông öng chöù khoâng phaûi laø khoâng töông öng". Luaän: Kinh noùi: "Naøy ngöôøi thieän nam! Trí thì goïi laø ñaïo, ñaïo laø taâm cuøng töông öng chöù

khoâng phaûi laø khoâng töông öng". Töø ñaây trôû xuoáng laø tieáp theo noùi veà söï chöùng ngoä phaùp giôùi, coù ba loaïi phaân bieät (cuù) vaø saùu loaïi veà möôøi phaùp. Ñieàu naøy trình baøy veà nghóa gì? Duøng trí nhö theá naøo? Sao noùi laø chöùng? Vì nghóa gì, an truù nôi naøo maø coù theå chöùng ñöôïc phaùp giôùi? Duøng trí nhö theá naøo? Duøng ba loaïi phaân bieät vaø saùu loaïi veà möôøi phaùp ñeå neâu roõ. Theá naøo laø ba loaïi phaân bieät neâu roõ trí nhö theá naøo? Trí thì goïi laø ñaïo, ñaïo laø taâm cuøng phaùp töông öng chöù khoâng phaûi laø phaùp khoâng töông öng. Vì vaäy kinh noùi: "Naøy ngöôøi thieän nam! Bôûi vì nghóa naøy, cho neân trí goïi laø töông öng chöù khoâng phaûi laø khoâng töông öng". Vaû laïi, trí cuøng vôùi quyeán thuoäc coù theå chöùng ñöôïc phaùp giôùi. Taïi vì sao? Bôûi vì taâm thanh tònh cho neân ñaïo thanh tònh, bôûi vì ñaïo thanh tònh cho neân taâm thanh tònh. Laïi nhö kinh noùi: "Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Trí goïi laø ñoaïn töông öng. Vì vaäy cho neân, naøy ngöôøi thieän nam! Trí goïi laø phaùp töông öng chöù khoâng phaûi laø phaùp khoâng töông öng". Bôûi vì laàn löôït cuøng döïa vaøo nhau. Laïi nhö kinh noùi: "Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Trí goïi laø kheùo leùo quaùn saùt naêm aám-möôøi hai nhaäp-möôøi taùm giôùi-möôøi hai nhaân duyeân-thò xöù phi xöù. Naøy ngöôøi thieän nam! Bôûi vì nghóa naøy, cho neân trí goïi laø töông öng chöù khoâng phaûi laø khoâng töông öng". Bôûi vì bieát ñuùng nhö thaät veà caûnh giôùi coù theå bieát ñöôïc. Ñaõ noùi veà ba loaïi phaân bieät. Tieáp theo noùi ñeán saùu loaïi möôøi phaùp. Thöù nhaát noùi veà möôøi loaïi trí. Kinh: "Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Caùc Ñaïi Boà taùt coù möôøi loaïi trí. Nhöõng gì laø möôøi loaïi? Ñoù laø: 1. Trí thuoäc nhaân. 2. Trí thuoäc quaû. 3. Trí thuoäc nghóa. 4. Trí thuoäc phöông tieän. 5. Trí thuoäc trí tueä. 6. Trí thuoäc thaâu nhieáp. 7. Trí thuoäc Ba-la-maät. 8. Trí thuoäc Ñaïi bi. 9. Trí thuoäc giaùo hoùa chuùng sinh.

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Haï 399

10. Trí khoâng ñaém tröôùc taát caû caùc phaùp. Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø möôøi loaïi trí cuûa caùc Ñaïi Boà taùt". Luaän: Kinh noùi "Caùc Ñaïi Boà taùt coù möôøi loaïi trí. Nhöõng gì laø möôøi loaïi? Ñoù laø: 1. Trí thuoäc nhaân. Bôûi vì kheùo leùo bieát roõ chuûng töû giaûi thoaùt töø voâ thæ ñeán vò lai. 2. Trí thuoäc quaû, bôûi vì bieát ñuùng nhö thaät veà caùc loaïi nghieäp baùo töø voâ thæ ñeán vò lai. 3. Trí thuoäc nghóa, bôûi vì kheùo leùo bieát roõ veà töï lôïi vaø lôïi tha. 4. Trí thuoäc phöông tieän, bôûi vì coù naêng löïc taêng tröôûng thieän caên nhoû nhoi laøm cho trôû thaønh voâ löôïng. 5. Trí thuoäc trí tueä, bôûi vì coù naêng löïc quaùn saùt caùc phaùp thieän vaø baát thieän. 6. Trí thuoäc thaâu nhieáp, bôûi vì nhieáp thuû hai loaïi laø phaùp thí vaø taøi thí. 7. Trí thuoäc Ba-la-maät, bôûi vì kheùo leùo bieát roõ caùc loaïi thieän caên thaønh töïu. 8. Trí thuoäc Ñaïi Bi, bôûi vì döïa vaøo thieän caên coù naêng löïc phaùt khôûi thieän haïnh. 9. Trí thuoäc giaùo hoùa chuùng sinh", bôûi vì kheùo leùo quaùn saùt ñuùng luùc vaø khoâng ñuùng luùc. 10. Trí khoâng ñaém tröôùc taát caû caùc phaùp, bôûi vì xa lìa hai beân maø tu haønh trung ñaïo. Nhö kinh noùi: "Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø möôøi loaïi trí cuûa caùc Ñaïi Boà taùt. Ñaõ noùi phaàn thöù nhaát laø möôøi loaïi trí. Tieáp theo noùi phaàn thöù hai laø möôøi loaïi

phaùt khôûi. Kinh: “Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Caùc Ñaïi Boà taùt coù möôøi loaïi phaùt khôûi. Nhöõng gì laø möôøi loaïi? Ñoù laø: 1. Thaân phaùt khôûi, vì muoán khieán cho thaân nghieäp cuûa taát caû chuùng sinh ñöôïc thanh tònh. 2. Mieäng phaùt khôûi, vì muoán khieán cho khaåu nghieäp cuûa taát caû chuùng sinh thanh tònh. 3. YÙÙ phaùt khôûi, vì muoán khieán cho yù nghieäp cuûa taát caû chuùng sinh ñöôïc thanh tònh. 4. Beân trong phaùt khôûi, bôûi vì khoâng phaân bieät hö voïng ñoái vôùi taát caû caùc chuùng sinh. 5. Beân ngoaøi phaùt khôûi, bôûi vì thöïc haønh bình ñaúng ñoái vôùi taát caû chuùng sinh.

6. Trí phaùt khôûi, bôûi vì ñaày ñuû Phaät trí thanh tònh. 7. Quoác ñoä thanh tònh phaùt khôûi, bôûi vì neáu roõ taát caû coâng ñöùc trang nghieâm trong quoác ñoä chö Phaät. 8. Giaùo hoùa chuùng sinh phaùt khôûi, bôûi vì bieát taát caû caùc loaïi thuoác chöõa caên beänh phieàn naõo. 9. Chaân thaät phaùt khôûi, bôûi vì Ñònh tuï thaønh töïu. 10. Trí voâ vi taâm ñaày ñuû phaùt khôûi, bôûi vì khoâng chaáp tröôùc taát caû ba coõi. Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø möôøi loaïi phaùt khôûi cuûa caùc Ñaïi Boà taùt”. Luaän: Kinh noùi “Caùc ñaïi Boà taùt coù möôøi loaïi phaùt khôûi. Nhöõng gì laø möôøi loaïi? Ñoù laø: 1. Thaân phaùt khôûi, vì muoán khieán cho thaân nghieäp cuûa taát caû chuùng sinh ñöôïc thanh tònh. 2. Mieäng phaùt khôûi, vì muoán khieán cho khaåu nghieäp cuûa taát caû chuùng sinh thanh tònh. 3. YÙ phaùt khôûi, vì muoán khieán cho yù nghieäp cuûa taát caû chuùng sinh ñöôïc thanh tònh. Bôûi vì laøm cho thaân-khaåu-yù nghieäp xa lìa taát caû caùc aùc haønh phaùt khôûi tinh tieán voâ cuøng. 4. Beân trong phaùt khôûi, bôûi vì giaùo hoùa taát caû chuùng sinh khieán cho hoïc theo ñieàu aáy; “khoâng phaân bieät hö voïng ñoái vôùi taát caû chuùng sinh”, bôûi vì khoâng chaáp tröôùc caùc phaùp 5. Beân ngoaøi phaùt khôûi, thöïc haønh bình ñaúng ñoái vôùi taát caû chuùng sinh, bôûi vì xa lìa taát caû taâm lyù yeâu-gheùt. 6. Trí phaùt khôûi, bôûi vì ñaày ñuû Phaät trí thanh tònh, duøng haïnh bình ñaúng giaùo hoùa taát caû chuùng sinh. 7. Quoác ñoä thanh tònh phaùt khôûi, bôûi vì neâu roõ taát caû coâng ñöùc trang nghieâm trong quoác ñoä chö Phaät, laø duøng trí cuûa Vaân Tueä khoâng sai laïc maø caàu phaùp. 8. Giaùo hoùa chuùng sinh phaùt khôûi, bôûi vì bieát taát caû caùc loaïi thuoác chöõa caên beänh phieàn naõo”, laø bôûi vì ôû trong taát caû caùc phaùp moân ñöôïc töï taïi. 9. Chaân thaät phaùp khôûi, bôûi vì Ñònh tuï thaønh töïu, laø bôûi vì taâm bieát ñuùng nhö thaät khieán cho tuøy thuaän töông öng maø thuyeát phaùp. 10. Trí voâ vi taâm ñaày ñuû phaùt khôûi, bôûi vì chöùng ñöôïc phaùp chaân thaät; “khoâng chaáp tröôùc taát caû caû ba coõi, bôûi vì taâm khoâng ñaém theo phaùp hö voïng. Vaû laïi, thaät hay khoâng thaät thì taâm vaãn xa lìa chaáp vaøo töôùng hö voïng. Nhö kinh noùi “Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø möôøi loaïi phaùt khôûi cuûa caùc Ñaïi Boà taùt”.

Ñaõ noùi phaàn thöù hai laø möôøi loaïi phaùt khôûi. Tieáp theo noùi phaàn thöù ba laø möôøi loaïi haønh. Kinh: Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Caùc ñaïi Boà taùt coù möôøi loaïi haønh. Nhöõng gì laø möôøi loaïi? Ñoù laø: 1. Haønh Ba-la-maät. 2. Haønh Nhieáp söï. 3. Haønh thuoäc tueä. 4. Haønh phöông tieän. 5. Haønh Ñaïi bi. 6. Haønh caàu phaùp trí tueä. 7. Haønh caàu phaùp trôï trí. 8. Haønh thuoäc taâm thanh tònh. 9. Haønh quaùn saùt caùc Ñeá. 10. Haønh khoâng tham tröôùc ñoái vôùi taát caû moïi ñieàu öa thích hay khoâng öa thích. Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø möôøi loaïi haønh cuûa caùc Ñaïi Boà taùt. Luaän: Kinh noùi "Caùc ñaïi Boà taùt coù möôøi loaïi haønh. Nhöõng gì laø möôøi loaïi? Ñoù laø: 1. "Haønh Ba-la-maät", bôûi vì ñaày ñuû phaùp hoã trôï Boà ñeá. 2. "Haønh nhieáp söï", bôûi vì coù naêng löïc giaùo hoùa chuùng sinh. 3. "Haønh thuoäc tueä", bôûi vì quaùn saùt caùc phaùp sinh dieät ñuùng nhö thaät. 4. "Haønh phöông tieän", bôûi vì bieát taát caû caùc phaùp ñuùng nhö thaät. 5. "Haønh Ñaïi Bi", bôûi vì taâm khoâng mong caàu chöùng ñeán Nieát baøn. 6. "Haønh caàu phaùp trôï tueä", bôûi vì giuùp cho ñaït ñöôïc boán phaùp voâ uùy. 7. "Haønh caàu phaùp trôï trí", bôûi vì giuùp cho töï nhieân ñaït ñöôïc taát caû caùc phaùp. 8. "Haønh thuoäc taâm thanh tònh", bôûi vì ôû trong taát caû caùc phaùp khoâng coøn gì nghi hoaëc. 9. "Haønh quaùn saùt caùc Ñeá", bôûi vì tieán vaøo Ñeä nhaát nghóa ñeá. 10 "Haønh khoâng tham tröôùc ñoái vôùi taát caû moïi ñieàu öa thích hay khoâng öa thích". Nhö tröôùc ñaõ noùi veà xa lìa taát caû taâm lyù yeâu-gheùt. Nhö kinh noùi "naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø möôøi loaïi haønh cuûa caùc Ñaïi Boà taùt." Ñaõ noùi veà phaàn trí nhö theá naøo, tieáp theo noùi veà phaàn theá naøo laø

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Haï 402

chöùng? Thöù tö laø neâu roõ veà möôøi moät loaïi quaùn saùt voâ taän. Kinh: "Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Caùc ñaïi Boà taùt coù möôøi moät loaïi quaùn saùt voâ taän. Nhöõng gì laø möôøi moät loaïi? Ñoù laø: 1. Quaùn saùt veà thaân voâ taän. 2. Quaùn saùt veà söï veà voâ taän. 3. Quaùn saùt veà phieàn naõo voâ taän. 4. Quaùn saùt veà phaùp voâ taän. 5. Quaùn saùt veà aùi voâ taän. 6. Quaùn saùt veà kieán voâ taän. 7. Quaùn saùt veà trôï ñaïo voâ taän. 8. Quaùn saùt veà thuû voâ taän. 9. Quaùn saùt veà khoâng ñaém tröôùc voâ taän. 10. Quaùn saùt veà töông öng voâ taän. 11. Quaùn saùt veà ñaïo traøng trí taùnh voâ taän. Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø möôøi moät loaïi quaùn saùt voâ taän cuûa caùc Ñaïi Boà taùt." Luaän: Kinh noùi "Caùc Ñaïi Boà taùt coù möôøi moät loaïi quaùn saùt voâ taän. Nhöõng gì laø möôøi moät loaïi? Ñoù laø: 1. Quaùn saùt veà thaân höõu vi-voâ vi Thaùnh vaø chaúng phaûi Thaùnh. 2. Quaùn saùt veà söï vieäc voâ taän, bôûi vì ñuùng nhö thaät quaùn saùt veà nghóa cuûa thaät hay khoâng thaät. 3. Quaùn saùt veà phieàn naõo voâ taän", bôûi vì ñuùng nhö thaät quaùn saùt veà phaùp nhieãm tònh. 4. Quaùn saùt veà phaùp voâ taän, bôûi vì ñuùng nhö thaät quaùn saùt veà taát caû caùc phaùp baäc thöôïng-trung-haï. 5. Quaùn saùt veà aùi voâ taän, bôûi vì ñuùng nhö thaät quaùn saùt veà phaùp thieän vaø baát thieän. 6. Quaùn saùt veà kieán voâ taän, bôûi vì ñuùng nhö thaät quaùn saùt veà caùc kieán chaáp ñieân ñaûo-khoâng ñieân ñaûo. 7. Quaùn saùt veà trôï ñaïo voâ taän, bôûi vì ñuùng nhö thaät quaùn saùt veà caùc loaïi phaùp moân

tu taäp thieän caên hoài höôùng quaû vò Ñaïi Boà ñeà. 8. Quaùn saùt veà thuû voâ taän, bôûi vì ñuùng nhö thaät quaùn saùt veà caûnh giôùi cuûa chuùng sinh laø voâ bieân. 9. Quaùn saùt veà khoâng ñaém tröôùc voâ taän, nghóa veà khoâng ñaém tröôùc, nhö tröôùc ñaõ noùi. 10. Quaùn saùt veà töông öng voâ taän, bôûi vì ñuùng nhö thaät quaùn saùt veà nghóa ñuùng-nghóa sai. 11. Quaùn saùt veà ñaïo traøng trí taùnh voâ taän, bôûi vì tuøy thuaän nieàm

tin cuûa chuùng sinh maø thò hieän an toïa nôi ñaïo traøng. Nhö kinh noùi "Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø möôøi moät loaïi quaùn saùt voâ taän cuûa caùc Ñaïi Boà taùt." Ñaõ noùi veà phaàn theá naøo laø chöùng, tieáp theo noùi veà phaàn bôûi vì nghóa gì? Thöù naêm laø neâu roõ veà möôøi loaïi phaùp ñoái trò. Kinh: "Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Caùc Ñaïi Boà taùt coù möôøi loaïi phaùp ñoái trò. Nhöõng gì laø möôøi loaïi? Ñoù laø: 1. Ñoái trò taâm keo kieät tham lam, röôùi laøn möa boá thí. 2. Ñoái trò taâm phaù giôùi, duøng phaùp thanh tònh ñoái vôùi ba nghieäp thaân-khaåu-yù. 3. Ñoái vôùi taâm saân giaän, tu haønh Ñaïi Töø Bi thanh tònh. 4. Ñoái trò taâm löôøi nhaùc, caàu phaùp cuûa chö Phaät khoâng heà meät moûi. 5. Ñoái trò taâm giaùc quaùn baát thieän, ñaït ñöôïc thieàn ñònh giaûi thoaùt phaán khôûi vöông leân töï taïi. 6. Ñoái trò taâm ngu si, phaùt sinh phaùp phöông tieän hoã trôï döùt khoaùt cho Ñònh Tueä. 7. Ñoái trò caùc taâm phieàn naõo, phaùt sinh phaùp hoã trôï ñaïo. 8. Ñoái trò ñaïo ñieân ñaûo, quy taäp thaät ñeá trôï ñaïo phaùt sinh ñaïo khoâng ñieân ñaûo. 9. Ñoái trò taâm khoâng töï taïi, noùi phaùp ñuùng luùc-khoâng ñuùng luùc ñöôïc töï taïi. 10. Ñoái trò chaáp coù töôùng ngaõ, quaùn saùt caùc phaùp laø khoâng coù ngaõ. Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø möôøi loaïi phaùp ñoái trò cuûa caùc Ñaïi Boà taùt". Luaän: Kinh noùi "Caùc ñaïi Boà taùt coù möôøi loaïi phaùp ñoái trò, ñaây laø duøng möôøi haïnh Ba-la-maät thanh tònh. Nhöõng gì laø möôøi loaïi? Ñoù laø: 1. Boá thí Ba-la-maät thanh tònh, nhö kinh noùi: "Ñoái trò taâm keo kieät tham lam, cho neân röôùi laøn möa boá thí". 2. Trì giôùi Ba-la-maät thanh tònh, nhö kinh noùi: "Ñoái trò taâm phaù giôùi, cho neân duøng phaùp thanh tònh ñoái vôùi ba nghieäp thaân-khaåu-yù". 3. Nhaãn nhuïc Ba-la-maät thanh tònh, nhö kinh noùi: "Ñoái trò taâm saân giaän, cho neân tu haønh Ñaïi Töø Bi thanh tònh". 4. Tinh tieán Ba-la-maät thanh tònh, nhö kinh noùi: "Ñoái trò taâm löôøi nhaùc, cho neân caàu phaùp cuûa chö Phaät khoâng heà meät moûi". 5. Thieàn ñònh Ba-la-maät thanh tònh, nhö kinh noùi: "Ñoái trò taâm giaùc quaùn baát thieän, cho neân ñaït ñöôïc thieàn ñònh giaûi thoaùt phaán khôûi vöôn leân töï taïi".

6. Baùt nhaõ Ba-la-maät thanh tònh, nhö kinh noùi: "Ñoái trò taâm ngu si, cho neân phaùt sinh phaùp phöông tieän hoã trôï döùt khoaùt cho Ñònh Tueä". 7. Phöông tieän Ba-la-maät thanh tònh, nhö kinh noùi: "Ñoái trò caùc taâm phieàn naõo, cho neân phaùt sinh phaùp hoã trôï ñaïo". 8. Nguyeän Ba-la-maät thanh tònh, nhö kinh noùi:

“Ñoái trò ñaïo ñieân ñaûo, cho neân quy taäp thaät teá trôï ñaïo phaùt sinh ñaïo khoâng ñieân ñaûo”. 9. Löïc Ba-la-maät thanh tònh, nhö kinh noùi: “Ñoái trò taâm khoâng töï taïi, cho neân noùi phaùp ñuùng luùc-khoâng ñuùng luùc ñeàu ñöôïc töï taïi”. 10. Trí Ba-la-maät thanh tònh, nhö kinh noùi: “Ñoái trò chaáp coù töôùng ngaõ, cho neân quaùn saùt caùc phaùp laø khoâng coù ngaõ”. Nhö kinh noùi: “Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø möôøi loaïi phaùp ñoái trò cuûa caùc ñaïi Boà taùt”. Ñaõ noùi veà phaàn bôûi vì nghóa gì, tieáp theo noùi veà phaàn an truù nôi naøo? Thöù saùu laø neâu roõ veà möôøi nôi choán tòch tònh. Kinh: “Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Caùc ñaïi Boà taùt coù möôøi loaïi nôi choán tòch tònh. Nhöõng gì laø möôøi loaïi? Ñoù laø: 1. Thaân tòch tònh, bôûi vì xa lìa ba loaïi-nghieäp baát thieän cuûa thaân. 2. Khaåu tòch tònh, bôûi vì thanh tònh boán loaïi nghieäp cuûa mieäng. 3. Taâm tòch tònh, bôûi vì xa lìa ba loaïi aùc haønh cuûa yù. 4. Noäi taâm tòch tònh, bôûi vì khoâng ñaém theo töï thaân. 5. Caûnh giôùi beân ngoaøi tòch tònh, bôûi vì khoâng ñaém theo taát caû caùc phaùp. 6. Trí coâng ñöùc tòch tònh, bôûi vì khoâng chaáp vaøo ñaïo. 7. Tòch tònh thuø thaéng, bôûi vì quaùn saùt ñòa vò baäc Thaùnh ñuùng nhö thaät. 8. Ñôøi vò lai tòch tònh, bôûi vì trôï haïnh cuûa tueä ôû bôø giaùc ngoä. 9. Nhöõng coâng haïnh laøm vieäc theá gian tòch tònh, bôûi vì khoâng löøa doái taát caû chuùng sinh. 10. Khoâng tieác thaân taân tòch tònh, bôûi vì duøng taâm Ñaïi Töø bi giaùo hoùa taát caû chuùng sinh. Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø möôøi loaïi nôi choán tòch tònh cuûa caùc Ñaïi Boà taùt”. Luaän: Kinh noùi “Caùc ñaïi Boà taùt coù möôøi loaïi nôi choán tòch tònh. Nhöõng gì laø möôøi loaïi? Ñoù laø: 1. Thaân tòch tònh, bôûi vì xa lìa ba loaïi nghieäp ñaïo baát thieän cuûa thaân. 2. Khaåu tòch tònh, bôûi vì thanh tònh boán loaïi nghieäp cuûa mieäng. 3. Taâm tòch tònh, bôûi vì xa lìa ba loaïi aùc haønh cuûa yù. Ñaây laø duøng ba loaïi giôùi thieän laøm cho thanh tònh.

SOÁ 1531 - VAÊN THUØ LÔÏI BOÀ TAÙT VAÁN BOÀ ÑEÀ KINH LUAÄN - Quyeån Haï 405

4. Noäi taâm tòch tònh, bôûi vì khoâng ñaém theo töï thaân, bôûi vì xa lìa ngaõ kieán taø vaïy. 5. Caûnh giôùi beân ngoaøi tòch tònh, bôûi vì khoâng ñaém theo taát caû caùc phaùp, bôûi vì xa lìa phaùp thöôøng-voâ thöôøng. 6 Trí coâng ñöùc tòch tònh, bôûi vì khoâng chaáp vaøo ñaïo, bôûi vì khoâng chaáp vaøo coù vaät hay khoâng coù vaät. 7. Tòch tònh thuø thaéng, bôûi vì quaùn saùt ñòa vò baäc Thaùnh ñuùng nhö thaät”, bôûi vì khoâng thaáy ñòa vò Thanh vaên vaø Bích chi Phaät, quaùn saùt ñuùng nhö thaät veà Thaùnh ñòa cuûa chö Phaät vaø Boà taùt. 8. Ñôøi vò lai tòch tònh, bôûi vì trôï haïnh cuûa tueä ôû bôø giaùc ngoä, bôûi vì xa lìa taát caû caùc töôùng chaáp thuû hö voïng. 9. Nhöõng coâng haïnh laøm vieäc theá gian tòch tònh, bôûi vì khoâng löøa doái taát caû chuùng sinh, bôûi vì bieát ñuùng nhö thaät veà Theá ñeá vaø Ñeä nhaát nghóa ñeá, cho neân thuyeát phaùp khoâng ñieân ñaûo. 10. Khoâng tieác thaân taâm tòch tònh, bôûi vì duøng taâm Ñaïi Bi giaùo hoùa taát caû chuùng sinh, bôûi vì giaùo hoùa cho chuùng sinh, taát caû moïi nôi sinh ra ñeàu khoâng caûm thaáy meät moûi vaát vaû. Nhö kinh noùi: “Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø möôøi loaïi nôi choán tòch tònh cuûa caùc Ñaïi Boà taùt”. Ñaõ noùi veà phaàn chöùng ngoä phaùp giôùi. Töø ñaây trôû xuoáng laø noùi veà nghóa tuøy thuaän nhö thaät tu haønh cuûa caùc Ñaïi Boà

taùt. Kinh: “Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Caùc ñaïi Boà taùt ñuùng nhö thaät tu haønh ñaït ñöôïc Boà ñeà, chöù khoâng phaûi laø khoâng ñuùng nhö thaät tu haønh maø ñaït ñöôïc Boà ñeà. Naøy ngöôøi thieän nam! Theá naøo goïi laø caùc ñaïi Boà taùt ñuùng nhö thaät tu haønh? Naøy ngöôøi thieän nam! Ñuùng nhö thaät tu haønh laø nhö giaùo phaùp luoân luoân thöïc haønh; khoâng ñuùng nhö thaät tu haønh, laø chæ coù noùi naêng giaûng giaûi chöù khoâng luoân luoân tu haønh ñuùng nhö thaät. Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Caùc Ñaïi Boà taùt laïi coù hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Trí veà ñaïo tu haønh ñuùng nhö thaät. 2. Ñoaïn veà ñaïo tu haønh ñuùng nhö thaät. Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät cuûa caùc ñaïi Boà taùt. Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Caùc ñaïi Boà taùt laïi coù hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Ñieàu phuïc töï thaân tu haønh ñuùng nhö thaät. 2. Giaùo hoùa chuùng sinh tu haønh ñuùng nhö thaät. Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät cuûa caùc ñaïi Boà taùt. Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Caùc ñaïi Boà taùt laïi coù hai loaïi tu

haønh ñuùng nhö thaät. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Trí coù coâng duïng tu haønh ñuùng nhö thaät. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Trí coù coâng duïng tu haønh ñuùng nhö thaät. 2. Trí khoâng coù coâng duïng tu haønh ñuùng nhö thaät. Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät cuûa caùc Ñaïi Boà taùt. Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Caùc ñaïi Boà taùt laïi coù hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Kheùo leùo bieát phaân bieät caùc ñòa ñuùng nhö thaät tu haønh. 2. Kheùo leùo bieát caùc ñòa khoâng heà sai bieät maø phöông tieän ñuùng nhö thaät tu haønh. Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät cuûa caùc Ñaïi Boà taùt. Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Caùc Ñaïi Boà taùt laïi coù hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Xa lìa loãi laàm cuûa caùc Ñòa nhö thaät tu haønh. 2. Kheùo leùo bieát töøng Ñòa töøng ñòa thay ñoåi phöông tieän ñuùng nhö thaät tu haønh. Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät cuûa caùc ñòa Boà taùt. Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Caùc ñòa Boà taùt laïi coù hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Coù naêng löïc giaûng giaûi veà ñòa vò Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät ñuùng nhö thaät tu haønh. 2. Kheùo leùo bieát phöông tieän baát thoái chuyeån cuûa Boà ñeà quaû Phaät ñuùng nhö thaät tu haønh. Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät cuûa caùc Ñaïi Boà taùt”. Luaän: Kinh noùi: “Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Caùc Ñaïi Boà taùt ñuùng nhö thaät tu haønh ñaït ñöôïc Boà ñeà, chöù khoâng phaûi laø khoâng ñuùng nhö thaät tu haønh maø ñaït ñöôïc Boà ñeà. Naøy ngöôøi thieän nam! Theá naøo goïi laø caùc Ñaïi Boà taùt ñuùng nhö thaät tu haønh? Ñuùng nhö thaät tu haønh laø nhö giaùo phaùp luoân luoân thöïc haønh; khoâng ñuùng nhö thaät tu haønh, laø chæ coù noùi naêng giaûng giaûi chöù khoâng luoân luoân tu haønh ñuùng nhö thaät”. Ñaây laø bôûi vì ñuùng nhö giaùo phaùp luoân luoân tu haønh nhö vaäy,

khoâng traùi vôùi nhöõng phaùp ñaõ noùi tröôùc ñaây. Laïi nhö kinh noùi: “Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Caùc Ñaïi Boà taùt laïi coù hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Trí veà ñaïo tu haønh ñuùng nhö thaät. 2. Ñoaïn veà ñaïo tu haønh ñuùng nhö thaät. Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät cuûa caùc Ñaïi Boà taùt”. Bôûi vì bieát

ñuùng nhö thaät maø chöùng ñöôïc trí Thanh vaên vaø Bích-chi-Phaät, nhöng khoâng giöõ laáy nôi ñoù ñeå laøm cöùu caùnh. Laïi nhö kinh noùi: “Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Caùc Ñaïi Boà taùt laïi coù hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Ñieàu phuïc töï thaân tu haønh ñuùng nhö thaät”, ñaây laø bôûi vì töï mình choïn laáy ñaïo vi dieäu maø tu haønh ñuùng nhö thaät. 2. Giaùo hoùa chuùng sinh tu haønh ñuùng nhö thaät”, laø bôûi vì caûm hoùa chuùng sinh khaùc khieán cho tieán vaøo Chaùnh ñaïo ñuùng nhö thaät maø thuyeát phaùp. Nhö kinh noùi: “Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät cuûa caùc ñaïi Boà taùt”. Laïi nhö kinh noùi: “Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Caùc Ñaïi Boà taùt laïi coù hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Trí coù coâng duïng tu haønh ñuùng nhö thaät”, ñaây laø bôûi vì daáy leân taâm thöïc haønh haïnh Boà taùt coù trí laøm coâng duïng. 2. Trí khoâng coù coâng duïng tu haønh ñuùng nhö thaät, ñaây laø Boà taùt truù vaøo trong söï tu ñaïo, maø khoâng heà daáy taâm thöïc haønh haïnh Boà taùt cho neân trí thöïc haønh khoâng coù söï duïng coâng. Nhö kinh noùi: “Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät cuûa caùc Ñaïi Boà taùt”. Laïi nhö kinh noùi: “Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Caùc Ñaïi Boà taùt laïi coù hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Kheùo leùo bieát phaân bieät caùc Ñòa ñuùng nhö thaät tu haønh, bôûi vì kheùo söû duïng trí tueä laøm phöông tieän. 2. Kheùo leùo bieát caùc Ñòa khoâng heà sai bieät maø phöông tieän ñuùng nhö thaät tu haønh, bôûi vì hoøa nhaäp cuøng moät töôùng. Nhö kinh noùi: “Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät cuûa caùc Ñaïi Boà taùt”. Laïi nhö kinh noùi: “Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Caùc Ñaïi Boà taùt laïi coù hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Xa lìa caùc loãi laàm cuûa caùc Ñòa ñuùng nhö thaät tu haønh”, ñaây laø bôûi vì xa lìa hai beân. 2. Kheùo leùo bieát töøng Ñòa thay ñoåi phöông tieän ñuùng nhö thaät tu haønh, ñaây laø tinh tieán tu haønh phaùp thieän khoâng ngöøng nghæ. Nhö kinh noùi: “Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät cuûa caùc Ñaïi Boà taùt.” Laïi nhö kinh noùi: “Laïi nöõa, naøy ngöôøi thieän nam! Caùc Ñaïi Boà taùt laïi coù hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät. Nhöõng gì laø hai loaïi? Ñoù laø: 1. Coù naêng löïc giaûng giaûi veà ñòa vò Thanh vaên vaø Bích chi Phaät

ñuùng nhö thaät tu haønh”, ñaây laø bôûi vì kheùo bieát roõ taát caû caùc phaùp. 2. Kheùo leùo bieát phöông tieän baát thoái chuyeån cuûa Boà ñeà quaû Phaät ñuùng nhö thaät tu haønh”, ñaây laø duøng phöông tieän chöùng ñöôïc phaùp Chaân nhö

ñuùng nhö thaät tu haønh. Nhö kinh noùi: “Naøy ngöôøi thieän nam! Ñaây goïi laø hai loaïi tu haønh ñuùng nhö thaät cuûa caùc Ñaïi Boà taùt”. Kinh: “Naøy ngöôøi thieän nam! Caùc ñaïi Boà taùt coù voâ löôïng voâ bieân caùch thöùc tu haønh ñuùng nhö thaät thuoäc loaïi ngöôøi; caùc Ñaïi Boà taùt thuaän theo hoïc caùch tu haønh ñuùng nhö thaät nhö vaäy; caùc Ñaïi Boà taùt neáu luoân luoân tu haønh ñuùng nhö thaät nhö vaäy; thì nhanh choùng ñaït ñöôïc quaû vò Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, khoâng laáy gì laøm khoù khaên”. Luaän: Boán loaïi nhaân toá thuø thaéng cuûa söï tu haønh, thaønh töïu boán loaïi quaû thuø thaéng vaø nhöõng caùch thöùc tu haønh ñuùng nhö thaät, ñeàu döïa theo coâng haïnh ñuùng ñaén nhö vaäy. Quaû thuø thaéng aáy coù nghóa laø Nhö Lai trí, ôû trong moät nieäm bieát roõ moïi vieäc cuûa ba ñôøi, voán laø ñeàu töông öng. Kinh: “Luùc baáy giôø Ñöùc Phaät khen ngôïi phaùp vöông töû vaên-thuø- sö-lôïi raèng: laønh thay, laønh thay! Naøy vaên-thuø-sö-lôïi! Nay oâng kheùo leùo coù naêng löïc vì caùc Ñaïi Boà taùt, giaûng giaûi veà ñaïo nghieäp cuûa mình, ñích thöïc nhö lôøi oâng ñaõ giaûng giaûi”. Luaän: Laønh thay, laø bôûi vì thuyeát phaùp khoâng ñieân ñaûo, voán dó tuøy thuaän giaùo phaùp cuûa Nhö Lai ñaõ thuyeát giaûng. Kinh: “Luùc giaûng giaûi veà phaùp naøy, coù möôøi ngaøn Boà taùt ñaït ñöôïc voâ sinh phaùp nhaân. Phaùp vöông töû vaên-thuø-sö-lôïi cuøng taát caû caùc haøng ngöôøi-trôøi-A tu la ôû theá gian, nghe Ñöùc Phaät thuyeát ñeàu voâ cuøng hoan hyû tin nhaän vaâng lôøi thöïc haønh”. Luaän: Coù ba loaïi nghóa cho neân hoan hyû. Nhöõng gì laø ba loaïi? Ñoù laø: 1. Ngöôøi thuyeát giaûng thanh tònh, bôûi vì ñoái vôùi caùc phaùp luoân luoân ñöôïc töï taïi. 2. Phaùp ñaõ thuyeát thanh tònh, bôûi vì ñuùng nhö thaät chöùng bieát theå cuûa phaùp thanh tònh. 3. Döïa vaøo phaùp ñaõ thuyeát maø ñaït ñöôïc quaû thanh tònh, bôûi vì ñaït ñöôïc caûnh giôùi thanh tònh vi dieäu. Nhö kinh noùi: “Ñeàu voâ cuøng hoan hyû tin nhaän vaâng lôøi thöïc haønh.”

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.